

tydning at beskæftige sig med Haandværket og Handelen, og naar Ministeren mente, at hele min Tale var inkonsekvent, saa maa jeg dog spørge den højtærede Minister, om han mener, at Urtekræmmerne mangler Konkurrence? Man kan dog nok fremføre, at Industrien ikke mangler Konkurrence, uden at man behøver at have den Mening, at Urtekræmmerne i Øjeblikket mangler Konkurrence. Jeg vil yderligere spørge den højtærede Minister, om han ikke ved, at lige saa vel som der indenfor et Fag kan træffes Prisaftaler, kan der indenfor en Industri finde Sammenslutning Sted af Virksomheder, dels mellem Virksomheder indenfor Landets Grænser og dels mellem Virksomheder her i Landet og Virksomheder udenfor Landets Grænser, saaledes at der derved dannes en Trust, som gør den frie Konkurrence illusorisk. Noget saadant er sket herhjemme, det er endog sket før Krigen og for en Industris Vedkommende, som ikke var begunstiget ved Toldbeskyttelse. Det nytter derfor ikke at henvise til, at noget saadant ikke kan ske i et Land som Danmark, der ikke har nogen stærk Toldmur. Jeg tror, at det var heldigt, om man netop fik en Lovgivning, der tog Sigte baade paa Truster, Monopoler, Ringdannelser og Prisaftaler. Mine Udtalelser har saaledes været mere konsekvente end den højtærede Indenrigsministers. Hvis man i Stedet for at sikre Frikonkurrencen vil indføre en Lovgivning mod Avancer, formener jeg, man gør noget, som er i afgørende Strid med Venstres Stilling i 1919; en saadan Lovgivning maa betragtes som ensidig rettet mod Mellemlagene og som et Offer paa det borgerlige Samarbejdes Alter. Men jeg vil afvente det Lovforslag, som er bebudet, inden jeg retter yderligere Kritik.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Borgbjerg har Ordet for en kort Bemærkning.

Borgbjerg: Paa de Punkter, hvor den højtærede Landbruksminister var saa elskværdig at svare mig, synes jeg, at han refererede mig omtrentlig og svarede mig omtrentlig, og derved blev Svaret uden virkelig Vægt og Værdi og i Virkeligheden ikke noget Svar. Den højtærede Minister sagde forskellige Ting om Havnearbejderne, men gik ganske uden om Kærnen i det, jeg havde sagt, nemlig at han i sin første Tale havde givet mig Medansvar, ja, næsten Hovedansvaret for Havnestrejken efter Paasken i 1920 (Modsigelse af Landbruksministeren). Ja, det fremgaar

ganske tydeligt af Rigsdagstidenden, der skulde jeg have været, der skulde jeg have varetaget Landbrugets Eksportinteresser. Jeg vil intet Ansvar have for den Strejke, jeg har bekæmpet. Den højtærede Landbruksminister havde ikke gaaet sin egen Ære for nær, om han havde erkendt det. Ministeren nævnte, at jeg havde talt om Regnvejrsgage, og lod forstaa, at der ogsaa kunde arbejdes paa Regnvejrsgage. Det har jeg aldrig benægtet, jeg fremhævede, at Landbrugets almindelige Arbejde ofte blev afbrudt af Regnvejrsgage og derfor var ganske anderledes vekslende end det ensformige Fabriksarbejde. Den højtærede Minister gav mig paa eet Punkt Ret, nemlig deri, at der med Hensyn til Nedsættelsen af Arbejdstiden var et Ligevægtspunkt. Nu vel, man er gennem Menneskealdres Udvikling ganske langsomt, som jeg har fremhævet, naaet til 8 Timers Dagen, men det er intet Dogme; det er en Kendsgerning, en Realitet, som Arbejderne har naaet, men derfor kan der godt arbejdes lidt under og lidt over hist og her. I vort Lovforslag om 8 Timers Arbejdsdagens Gennemførelse undtages udtrykkelig alt Sæsonarbejde i Landbruget; det gør man ikke, hvis man er Dogmatiker. Jeg vil gøre opmærksom paa, at der i 8 Timer kan udføres langt mere intensivt Arbejde end i en længere Arbejdstid. En Nedsættelse af Arbejdstiden behøver ikke at betyde formindsket Produktion, det har ofte vist sig at være omvendt, og det bør og maa være saaledes ved hele den moderne tekniske Udvikling. Det er fastslaaet statistisk, at Ulykketilfældene for største Delen, og de farligste og alvorligste, ogsaa for selve Maskineriet, indtræffer i den sidste Arbejdstime.

Det er rigtigt, hvad det ærede Medlem Hr. Fraenkel udtalte, at Stemmeføringen i Ministerens Tale var forandret, man havde Indtryk af, at han efter den sidste Paroxysme, i alt Fald i den sidste halve Time, havde været inde under en velgørende kold Douche. Men hvad hjælper det, at Stemmeføringen er forandret, naar Indholdet er det samme? Det er kun den nationaløkonomiske Naturlægemetode, hvis Virkninger den danske Befolkning har faaet mere end nok af i de to sidste Aar. Denne Naturlægemetode lader alting klare sig selv. Naturen læger de Saar, den selv slaar sig, hvad enten Sygdommen er akut eller kronisk. Jeg ser nu, at der paa Grundlag af Landbruksministerens Tale af 8. November skal rejses en Kampagne ude omkring, de dertil indrettede Organer er allerede i Virksomhed, man skal ikke blot hævde Frihandel, hvad jeg ogsaa